

Počátek - jeho „velikost“ (?)

Známe biblické varování, abych nepohrdali malými začátky (Za 4,10 - vlastně „dnem malých začátků“) A naproti tomu třeba Heidegger ve své nepřilíš blaze „proslavené“ rektorské řeči mluví o „velikosti počátku“ (Größe des Anfangs; 5751, S. 12). Na tom je vidět, že v obou případech je „počátek“ chápán velmi odlišně, ač nikoliv jako něco zcela jiného. Máme-li na mysli zjevnost počátku (tj. jak se počátek jeví, vyjevuje, zjevuje pozorovateli zvenčí), pak platí, že počátky jsou vlastně nezjevné, že unikají pozornosti a to nejen naší, ale že jsou takřka „skryté“). Možná právě o tom chtěl něco vypovědět Hérakleitos, když řekl (a toto slovo nám kupodivu zůstalo zachováno jako zlomek, dokonce jako zlomek často citovaný), že „FYSIS se ráda skrývá“. Uvážíme-li, že termín FYSIS je důvěrně spjat se slovesy FYEIN a FYESTHAI, pak vskutku platí, že při každém „zrodu“ („zrození“) něčeho nového, co tu dosud nebylo, nám sám „počátek“ opravdu uniká, neboť to, co je zjevné, je až to zrození, zatímco „počátek“ tohoto zrození je a zůstává mimo naše dohlédnutí. Naproti tomu odhlédneme-li od toho, jak se takový počátek čehosi nové vyjevuje, a přihlédneme-li naopak k tomu, čeho vlastně je počátkem, co se všechno z toho zrodí, co z toho „pojde“ či „vzejde“, k čemu všemu to povede a jak se to prosadí a posléze, tj. ve své „plnosti“, ukáže, pak vskutku můžeme o některých počátcích říci, že jsou „velké“, i když jsou zprvu takřka nepozorovatelné.

(Písek, 090318-3.)